

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності _____

за темою:

«Казначейське обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів: реалії та
тенденції розвитку»

Виконавець:

Студент Фінансово-економічного факультету

Єременко Іван Миколайович

Науковий керівник:

д.е.н., професор Волохова І.С.

Одеса 2018

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичне підґрунття казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів	6
1.1. Сутність казначейської системи обслуговування місцевих бюджетів	6
1.2. Особливості казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів	22
1.3. Проблеми казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів	41
Розділ 2 Оцінка ефективності казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів	49
2.1. Моніторинг казначейського обслуговування захищених статей видатків місцевих бюджетів України	49
2.2. Тенденції казначейського обслуговування незахищених статей видатків місцевих бюджетів України	55
2.3. Казначейське обслуговування видатків бюджету м. Одеси	61
Розділ 3. Шляхи вдосконалення казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів	70
3.1. Аналіз зарубіжного досвіду системи казначейського обслуговування видатків місцевих бюджетів	71
3.2. Вектори подальшого розвитку казначейського обслуговування видатків місцевих бюджетів	79
Висновки	87
Додатки	90
Список використаної літератури	93

ВСТУП

Випробування на міцність, неефективність роботи фінансових органів України, неспроможність проводити видатки за кодами економічної класифікації, збільшення кількості виявлених бюджетних порушень стали значним кроком у 2018 році для подальшого становлення фінансової системи України. В умовах політичної і соціально – економічної нестабільності, дієвим інструментом впливу держави на економічні, соціальні та політичні процеси є бюджет. Відсутність наукової економічної бази, яка б давала змогу своєчасно реагувати з приводу доцільності та ефективності надання населенню країни суспільних благ і послуг, є важливою у побудові системи міжбюджетних відносин на перспективу розвитку фінансового благополуччя України.

Від якості та своєчасності прийняття рішень у сфері управління доходами та видатками бюджету залежить рівень ефективності державного регулювання економічних процесів. Сьогоднішні проблеми бюджету віддзеркалюють соціально – економічну ситуацію в Україні. Скорочення реальних доходів бюджету усіх рівнів, погіршення платіжної дисципліни вкрай ускладнили ситуацію із забезпечення їх збалансованості та фінансування запланованих заходів. Тому касове виконання бюджетів усіх рівнів та його організація вивчаються вченими, економістами та практиками, які намагаються розробити дієві та ефективні на практиці механізми управління бюджетними коштами

В економічній літературі наявні та широко висвітлені проблеми організації виконання бюджету, однак питання казначейське обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів є недостатньо дослідженими. Тому актуальність даної теми зумовлена необхідністю удосконалення системи казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів з метою поліпшення управління фінансовими ресурсами держави та раціональним використання бюджетних коштів.

Питанням казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками займалися наступні вчені: Булгакова С.О., Даневич О.С., Жибер Т.В., Копито С.М., Кублікова Т.Б., Курганська Е.І., Іванський А.Й., Петрашко П.Г.,

Макаренко В.О., Осипчук Л, Сазонська А., Сізова М.В., Стоян В.І, Чегуліна О.О. та Юрій С.І..

Під час написання кваліфікаційної роботи магістра поставлені такі завдання: розгляд теоретичного підґрунтя казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів; оцінка ефективності казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів; та аналіз можливих шляхів вдосконалення казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів. Об'єктом дослідження є процес казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів органами Казначейства України та інструменти, що використовують його учасниками.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні аспекти організації казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів.

Під час написання кваліфікаційної роботи магістра були використані наступні методи: діалектичний метод наукового пізнання взаємозв'язків і проблем взаємодії органів Державної казначейської служби України та розпорядників бюджетних коштів в процесі обслуговування місцевих бюджетів; метод порівняльних переваг застосовувався для обґрунтування доцільності функціонування казначейської системи обслуговування місцевих бюджетів в Україні. При проведенні аналізу виконання бюджетів використовувався горизонтальний аналіз (для порівняння показників бюджету з відповідними показниками за попередні періоди); метод аналізу та синтезу при визначенні закономірностей, що мають місце в процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів та перспектив його розвитку. У формуванні результатів дослідження використовувалися графічні та графоаналітичні методи (діаграми та інформаційні таблиці). Результати роботи заслуховувались на Студентській науково-практичній конференції фінансово – економічного факультету «Світ фінансів: сучасні виклики»

Інформаційну базу дослідження складають закони України та нормативно-правові акти, інструкції та методики, що використовуються в процесі казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів органами Казначейства України, наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених,

статистичні матеріали органів ДКСУ, а також офіційні данні з відділу статистики Управління Державної Казначейської служби у м. Одесі Одеської області.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

використання суб'єктами господарювання. А на цьому етапі, установи банку можуть затримувати грошові кошти у себе на рахунках і підстав у них для цього можуть бути. Наприклад – велике навантаження на прикінці місяця або закінчився робочий час співробітників.

Проте, якщо клієнт обирає банківську систему обслуговування, то він економить час на проведення платіжних доручень. Однак, банківські установи не можуть в повному обсязі провести фінансовий контроль за використанням бюджетних грошей, як це намагається роботи Державна казначейська служба України.

ВИСНОВКИ

На підставі викладеного та проаналізованого матеріалу ми дійшли наступних висновків.

Питання практики казначейське обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів не втратило своєї актуальності, про що свідчить погіршення платіжної дисципліни, ускладнення ситуації із забезпечення збалансованості та фінансуванням запланованих заходів. Тому бюджети всіх рівнів та організація їх виконання перебувають у полі зору вчених-економістів та практиків, які намагаються розробити дієві механізми управління бюджетними коштами. Актуальність даної теми зумовлена необхідністю удосконалення системи казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів з метою поліпшення управління фінансовими ресурсами держави та раціональним використання бюджетних коштів.

Під час написання магістерської роботи та проведення аналізу наукових робіт, ми дійшли висновку, що світовій практиці виконання бюджетів відомо три системи: банківська, казначейська та змішана. За роки незалежності в Україні

використовувалися усі три системи. Нині у нашій державі використовується казначейська система касового обслуговування державного та місцевих бюджетів.

Казначейське обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів передбачає розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів бюджетних коштів, а також інших клієнтів відповідно до законодавства; контроль за здійсненням бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджету, взятті бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів та здійсненні платежів за цими зобов'язаннями; ведення бухгалтерського обліку і складання звітності про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України; здійснення інших операцій з бюджетними коштами.

Об'єктом казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів є місцеві фінанси, які є системою економічних відносин, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів, необхідних органам місцевого самоврядування для виконання покладених на них завдань. Під час організації процесу казначейського обслуговування та виконання місцевих бюджетів за видатками, УДКСУ реєструє бюджетні та фінансові зобов'язання, а потім проводить видатками згідно зареєстрованих бюджетних та фінансових зобов'язань і наданих платіжних доручень.

У магістерській роботі було проведено аналіз казначейського обслуговування захищених статей видатків місцевих бюджетів України, тенденції казначейського обслуговування незахищених статей видатків місцевих бюджетів України та казначейське обслуговування видатків бюджету м. Одеси.

Ці проблеми можна виділити у такі блоки: організаційні; кадрові; правові; методичні.

До організаційних проблем виконання місцевого бюджету за видатками є недосконалість планування; прагнення більшості органів місцевого самоврядування до перерозподілу повноважень щодо наділення банків функцією обслуговування ними дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів. До кадрових слід віднести недостатня кваліфікація бухгалтерів та касирів організації,

які обслуговуються в органах ДКСУ. До правових відносять недосконалість нормативно – правової бази казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Основою методичних проблем є недосконалість комп'ютерної бази; недостатня інформативність платіжного доручення.

Під час аналізу казначейського обслуговування міського бюджету м. Одеси за видатками Управлінням Державної казначейської служби України у м. Одесі Одеської області, ми дійшли висновку, що на ефективність обслуговування впливає багата кількість організацій, які обслуговуються у казначействі та великий плив кадрів. Завдяки цим факторам ефективність обслуговування зменшується, що є негативним фактором. Щоб цього не було, пропонуємо зменшити плив кадрів покращенням робочого місця казначея; вдосконалення автоматизованої програми «АС- Казна»; та підвищення заробітної плати.

Хочемо звернути Вашу увагу на проблему втілення СДО до казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів та визначити позитивні сторони цього явища:

1. Підготовка документів в електронному вигляді;
2. Клієнт не витрачає бюджетних коштів на переносні флеш-носії для подачі інформації до органів ДКС;
3. Документи через СДО передаються через мережу Інтернет;
4. Протидія корупції;
5. Документи під час відправки системою СДО проходять автоматизований технічний контроль;
6. Через СДО, клієнту стан рахунків доступний в режимі реального часу;
7. Документи, які приходять через СДО, автоматично відображаються в системі АС «Є-Казна» у відповідному меню казначея.

У даній науковій роботі, нами були проаналізовані, узагальнені проблеми казначейського обслуговування видаткової частини місцевих бюджетів, а також приведені можливі шляхи позбавлення від цих проблем, або вдосконалення організації обслуговування місцевих бюджетів за видатками. Тому вважаємо що для подальшого розвитку та реформування Державного казначейства України використовувати ряд вимог, а саме: законність; транспарентність та підзвітність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Один автор

1. Булгакова С.О. Казначейство зарубіжних країн: Навчальний посібник. - К.: КНТЕУ, 2001. -12 с
2. Гаскаров А. Инвестиции в человеческий капитал как драйвер роста экономики / А. Гаскаров. – НГ, 2013. – 31 с
3. Дорош Н.І. Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шляхи вдосконалення // Фінанси України. - 2002. – №1
4. Жибер Т.В. Державне казначейство України / Фінанси України. – 2002. – №1. – 40с.
5. Іванський А.Й.Нормативне регулювання казначейської справи в Україні.- Одеса.:Фенікс, 2010.-23с
6. Копито С.М. Функції казначейства з виконання державних та місцевих бюджетів / Фінанси України. – 2012. – №5. – 45 с.
11. Кудряшов В. П. Курс фінансів : навч. посіб. / В. П. Кудряшов. – К. : Знання, 2008. – 217 с.
12. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси / О. М. Ніколаєва.—К.:Центр навч. літ-ри, 2013. — 45с.
13. Миргородська Л. О. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посібник / Л. О. Миргородська. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 320 с
14. Осипчук Л. Інститут казначейства як гарант фінансового забезпечення економічних реформ в Україні // Економіка. Фінанси. Право. - 2000. -№ 12. - С. 15-17
15. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб.—К.: Центр учбової літератури, 2010. — 67с.
16. Чечуліна О. О. Державне казначейство: правовий статус і напрямки діяльності / О. О. Чечуліна // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 12. – С. 18.
17. Ширкевич Н. А. Местные бюджеты / Н. А. Ширкевич. – М. : Финансы и статистика, 1991. – 126 с.
18. Форкун І. В. Основи казначейської справи : навч. посіб. / І. В. Форкун, Н. Л. Фролова. – Львів : Новий Світ-2000, 2012. – 477 с.

Два автори

19. Макаренко В.О. Побудова моделі фінансової системи України на основі системного підходу // В.О Макаренко, І.О. Прищепчук // Фінанси України. - 2010. - №5-с.5,6

20. П.Г. Петрашко, О.О. Чечуліна, В.Т. Казначейська справа. У 2-х т. – Т.1. – Київ: НВП «АВТ», 2004 – 43с.

Три та більше авторів

21. Государственный бюджет СССР : учеб. для вузов по спец. "Финансы и кредит" / М.К. Шерменев, П.С. Никольский, Ю.А. Вавилов и др. ; под ред. М.К. Шеременева. – 2-е изд., доп. и перераб. – М. : Финансы, 1978. – 408 с.

22. Казначейська система: Підручник / Юрій С.І., Стоян В.І., Даневич О.С.. – Тернопіль, 2006 – 8с.

23. Сазонець І.Л., Гринько Т.В., Придатко Г.Ю. Управління місцевими фінансами: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 46с.

24. Управління розвитком міста / І. Валентюк, О. Борщ, Г. Берданова / — К. : Вид-во НАДУ, 2006. — 330с.

Матеріали конференцій

25. Труды XVI международной научнопрактической конференции молодых ученых и студентов «Проблемы развития финансовой системы в условиях глобализации» // Таврический национальный университет им. В. И. Вернадского // Экономические науки. – МОО «Центр Стабилизации».- Симферополь. – 2014

26. Форми виконання бюджетів: казначейська чи банківська? / Анна Сазонська // Казна України. - 2016. - №2. - С. 32-33

27. І.М. Плиско. Проблеми казначейської форми обслуговування спеціального фонду бюджетних установ // Вісник Чернігівського державного технологічного університету . – №3(74). – 2014р.

Законодавчі та нормативні документи

28. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. –№ 50-51. – ст.572

29. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 року

30. Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої Наказом Міністерства Фінансів України №333 від 12.03.2012 року.

31. Порядок казначейського обслуговування небюджетних рахунків клієнтів, затверджений Наказом МФУ N 770 від 21.07.2014

32. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження положення про Державну казначейську службу України » від 15 квітня 2015р. N 215

33. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України: Наказ МФУ від 21.10.2013 № 885

34. Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України: Наказ МФУ від 02.03.2012 № 309

Автореферати дисертацій

35. Кублікова Т.Б., Курганська Е.І. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами. монографія /Т.Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015 – 3с.

36. Сізова М.В. автореферат . Удосконалення механізмів державного управління регіональними фінансовими ресурсами через казначейську систему. – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Донецький державний університет управління Міністерства освіти і науки України, Донецьк, 2007

Електронні ресурси

37. Комягин Д. Л. Что такое бюджет –форма, план или фонд /Д.Л.Комягин// Бюджет. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: www.roskazna.ru.

38. Кошулинський Р. Фінансово-господарська самостійність місцевих громад – запорука сильної держави [Електронний ресурс] / Р. Кошулинський. – Режим доступу :<http://www.svoboda.org.ua/dopysy/dopysy/040829/>

39. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=53329>

40. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/municipalne-pravo-ukraieni/ponatta-ta-struktura-miscevih-budzetiv>

41. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584071838573/rps/ponyattya_pro_regionalni_mistsevi_byudzheti_funktsiyi_zavdannya

42. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/100882-92-sutnst-funkts-ta-printsipi-organzats-mstsevih-fnansv.html>

43. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=40341>

44. Електронний ресурс : Режим доступу : <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/informaciya-ministerstva-finansiv-2014>

45 [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584071838573/rps/ponyattya_pro_regionalni_mistsevi_byudzheti_funktsiyi_zavdannya

46. М.Тренцов, А.Мунько Місцеві фінанси та місцеві бюджети. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_42/fail/22.pdf

47. Русін В.М. Проблеми казначейського обслуговування бюджетів та шляхи їх вирішення. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/11957/1/Проблеми%20казначейського%20обслуговування%20бюджетів%20та%20шляхи%20їх%20вирішення.pdf>

48. Фінансове забезпечення бюджетних установ та шляхи його удосконалення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2013/finansove-zabezpechennya-byudzhethustanov-ta-shlyahy-joho-udoskonallennya/>

49. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/>

50. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>